

การบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักอปริหานิยธรรม
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพนม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2
STUDENT ACTIVITIES MANAGEMENT USING PARTICIPATORY APPROACH BASED
ON APARIHANİYADHAMMA OF ACADEMIC AFFAIRS FOR OPPORTUNITY
EXPANSION SCHOOL IN PHANOM DISTRICT UNDER SURATTHANI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

¹ชนัญชิตา หอมจันทร์ Chananchida Homjan

²พระครูพิจิตรศุกการ PhrakruPhichitSuphakan ³มะลิวัลย์ โยธารักษ์ Maliwan Yotharak

^{1, 2, 3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author E-mail: Chananchida.952@gmail.com

Article Received: February 23, 2025. Revised: April 17, 2025. Accepted: April 22, 2025.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพนม 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักอปริหานิยธรรมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพนม 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักอปริหานิยธรรมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เกี่ยวข้อง 15 คน การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญเพื่อร่างแนวทาง 5 คน และสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน เพื่อประเมินความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและนำมาเขียนเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า การบริหารงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนยังมีข้อจำกัดหลายประการ ทั้งในด้านการวางแผน การสนับสนุนทรัพยากรและความต่อเนื่องของกิจกรรม จึงจำเป็นต้องอาศัยการร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อให้กิจกรรมสามารถตอบสนองต่อความต้องการและพัฒนานักเรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งกิจกรรมที่ต้องนำกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาบูรณาการ ประกอบด้วย (1) กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์และนักศึกษาวิชาทหาร (2) กิจกรรมชุมนุม ชมรม (3) กิจกรรมนันทนาการ กีฬาและกรีฑา (4) กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ (5) กิจกรรมทางด้านการปกครองตนเอง 2) แนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักอปริหานิยธรรมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีแนวทางในการประยุกต์ใช้หลักอปริหานิยธรรม ประกอบด้วย (1) หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ (2) พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม (3) ไม่ตั้งกฎระเบียบที่ขัดต่อระเบียบเดิม (4) มีความเคารพนับถือต่อผู้บังคับบัญชา (5) ให้เกียรติและคุ้มครองสิทธิสตรี (6) ให้ความเคารพต่อสถานที่ (7) ให้ความดูแลเอาใจใส่ต่อท่านผู้มาเยือน และ 3) แนวทางการบริหารงานกิจกรรม

นักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักอปริหานิยธรรมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า มีความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ในการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักอปริหานิยธรรมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

คำสำคัญ: การบริหารงานกิจกรรมนักเรียน, การบริหารแบบมีส่วนร่วม, หลักอปริหานิยธรรม

Abstract

The objectives of this research article were 1) to study the current condition of student activities management in opportunity expansion schools in Phanom District, 2) to study the guidelines for participatory management of student activities based on the principles of Aparihāniyadhamma in opportunity expansion schools in Phanom District, 3) to present the guidelines for participatory management of student activities based on the principles of Aparihāniyadhamma in opportunity expansion schools in Phanom District under the Office of Suratthani Primary Educational Service Area 2. This qualitative research was collected data by using in-depth interview with 15 involved persons, in-depth interview with 5 experts in guidelines creation, and focus group discussion with 7 qualified persons to assess the feasibility, appropriateness, and usefulness, qualitative data were analyzed using content analysis and descriptive writing.

The results of the study were as follows; 1) The state of student activities management in opportunity expansion schools in Phanom District under the Office of Suratthani Primary Educational Service Area 2 revealed that there were several limitations in the management of student activities, including planning, resource support, and activity continuity. Therefore, collaboration from all parties was essential to ensure that the activities could meet the needs and fully develop students' potential. The activities that required the integration of participatory management processes including: (1) scout, girl guide, red cross youth, volunteer, and military student activities, (2) Club and society activities, (3) Recreational, sports, and athletics activities, (4) Community service activities and 5) Self-governance activities. 2) The guidelines for participatory management of student activities based on the principles of Aparihāniyadhamma in opportunity expansion schools in Phanom District under the Office of Suratthani Primary Educational Service Area 2 including the application of the principles of Aparihāniyadhamma as follows: (1) Regular meetings, (2) Unity in convening and concluding meetings, (3) Adherence to pre-existing regulations without setting contradictory rules, (4) Respect for authority, (5) Honor and protection of women's rights, (6) Respect for places and (7) Attention and hospitality to visitors. 3) The proposed guidelines for participatory management of student activities based on the principles of Aparihāniyadhamma in opportunity expansion schools in Phanom District under the Office of Suratthani Primary Educational Service Area 2 were found to be feasible, appropriate, and beneficial for

participatory student activity management in accordance with the principles of Aparihāniyadhamma in opportunity expansion schools.

Keywords: Student Activity Management, Participatory Management, Aparihāniyadhamma Principles

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาโดยยึดหลัก ผู้เรียนเป็นสำคัญ กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์นอกจากนี้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยังมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งทางด้าน ร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบ ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการ ศึกษาการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) การพัฒนาที่สำคัญ คือ การพัฒนา ที่สมดุลอย่างเป็นองค์รวมทุกด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีพื้นฐานทางจริยศาสตร์ ความเป็นคนดี ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสร้าง องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ การเรียนรู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพล ศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นการบูรณา การองค์ความรู้ ทักษะและเจตคติที่เกิดจากการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียน มาปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะที่สำคัญและคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ด้วยเหตุผลดังกล่าว การบริหารงานกิจกรรมนักเรียนจึงเป็นส่วนหนึ่ง ที่ช่วยสร้างเสริมเติมเต็มให้ผู้เรียนได้องค์ความรู้ ทักษะจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติ ในกิจกรรมพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ ตลอดจนการพัฒนาทักษะสังคม และปลูกฝังจิตสำนึกของการทำ ประโยชน์เพื่อสังคมเป็นคนดี มีปัญญาในการใช้ทักษะชีวิตการคิด การสื่อสาร การแก้ปัญหา และเป็นคนมี ความสุขในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นใน สังคมได้อย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

การมีส่วนร่วมมีส่วนสำคัญ ดังในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่มี เจตนารมณ์ให้การศึกษาเป็นเรื่องของทุกคนและทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยได้บัญญัติไว้ใน หลักการจัดการศึกษาประการหนึ่งว่า “ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา” และการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดเรื่องการมีส่วนร่วมของบุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นๆ การกำหนดเป็น

นโยบายการจัดการศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษาทั้งระดับนโยบายและปฏิบัติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

ในการนี้พบว่า การมีส่วนร่วมของครูบุคลากรทางการศึกษาและประชาชนเป็นกลไกสำคัญของการกระจายอำนาจการบริหารจัดการ สู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ยังคงพบปัญหาในการจัดกิจกรรมในการบริหารจัดการนักเรียนในโรงเรียนคือสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีลักษณะการมีส่วนร่วมในระดับเบื้องต้น ได้แก่ร่วมรับรู้ รับฟัง และร่วมงาน แต่ในส่วนของการมีส่วนร่วมระดับสูง ได้แก่ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจและร่วมประเมินผลยังเกิดขึ้นน้อยมาก การจัดกิจกรรมนักเรียนยังประสบปัญหาในการบริหารจัดการอยู่หลายประการ ทำให้การบริหารงานด้านกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนขาดประสิทธิภาพ (พิมพ์พิชญะ สุภายอง, 2563) อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งจะเห็นได้จากปัญหาพฤติกรรมต่างๆ ของผู้เรียนและเยาวชนในสังคม ประกอบกับในปัจจุบันการบริหารงานยุคใหม่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วม ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องนำทฤษฎีและหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานให้เหมาะสมกับงานและบริบทโดยรอบซึ่งหลักธรรมที่สอดคล้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมคือ หลักอปริหานิยธรรม เพื่อสามารถดำเนินงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้นำมาประยุกต์ใช้ เพื่อพัฒนาคน พัฒนาตนเอง และพัฒนางาน ให้มีความสมบูรณ์ สร้างความเข้าใจในการอยู่ร่วมกัน สร้างความเมตตาช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสถานศึกษาและพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษา อันจะส่งผลต่อประสิทธิผลการเรียนของผู้เรียน ซึ่งหลักอปริหานิยธรรม (อง.สตทก. (ไทย) 23/19/17-18) คือธรรมไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อมเป็นไปเพื่อความเจริญ ประกอบด้วย 1) หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ 2) พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม 3) ไม่ตั้งกฎระเบียบที่ขัดต่อระเบียบเดิม 4) มีความเคารพนับถือต่อผู้บังคับบัญชา 5) ให้เกียรติและคุ้มครองสิทธิสตรี 6) ให้ความเคารพต่อสถานที่ 7) ให้ความดูแลเอาใจใส่ต่อท่านผู้มาเยือนซึ่งเป็นหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม กล่าวคือจะต้องทำร่วมกัน ด้วยกำลังกาย กำลังวาจา หรือกำลังความคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันพูด ช่วยกันคิดปรึกษาหารือกัน ช่วยแก้ไขสิ่งไม่ดีให้ดีขึ้นส่งเสริมสิ่งที่ดีให้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องนำเอาหลักธรรมอปริหานิยธรรมมาปรับใช้กับการบริหารงาน เพราะจะทำให้ภาพลักษณ์องค์กรต่างๆ มีความเจริญก้าวหน้า อันจะก่อให้เกิดผลดีในการบริหารงานต่อองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (ณัฐวุฒิ หวานผล, 2564) มีการขยายการศึกษาจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปสู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งการบริหารงานและการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ จะต้องผนวกรวมกันโดยต้องคำนึงถึงทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต้องปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ภายในโรงเรียนร่วมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ซึ่งมีความแตกต่างกันในเรื่องของวุฒิภาวะทางด้านอารมณ์ การเจริญเติบโตเข้าสู่วัยรุ่นกับวัยเด็กจำเป็นต้องมีการปรับตัวเข้าหากัน ทั้งครูและนักเรียนในแต่ละช่วงชั้น ผู้วิจัยเห็นว่าการดำเนินด้านกิจกรรมนักเรียนของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาและระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานั้น มีทั้งความเหมือนและความแตกต่างกัน เนื่องด้วยข้อจำกัดของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ว่ามีแนวทางการบริหารกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพนมอย่างไรบ้าง เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพนม และผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้นำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงและแก้ไข และเสริมสร้างการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักการบริหารนิยธรรมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักการบริหารนิยธรรมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
 - 1.1 ขั้นตอนการศึกษาสภาพ ผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 15 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและตัวแทนผู้ปกครอง
 - 1.2 ขั้นตอนการศึกษาแนวทาง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 3 คน ศึกษาพิเศษ ดำรงตำแหน่งศึกษาพิเศษ วิจัยฐานะชำนาญการพิเศษ ไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 1 คน และครูหัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน ดำรงตำแหน่งครู วิจัยฐานะชำนาญการขึ้นไป ไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 1 คน
 - 1.3 ขั้นตอนการนำเสนอและประเมินแนวทาง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 1 คน ศึกษาพิเศษ ดำรงตำแหน่งศึกษาพิเศษ วิจัยฐานะชำนาญการพิเศษ ไม่น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 1 คน ครูผู้รับผิดชอบงานด้านกิจกรรมนักเรียน ดำรงตำแหน่งครู วิจัยฐานะชำนาญการขึ้นไป ไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 1 คน พระภิกษุสงฆ์ จำนวน 1 รูป
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 ขั้นตอนของการศึกษาสภาพการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)
 - 2.2 ขั้นตอนการศึกษาแนวทาง แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2
 - 2.3 ขั้นตอนการนำเสนอและประเมินแนวทาง แบบประเมินการสนทนากลุ่ม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขั้นตอนการศึกษาสภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 15 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์สภาพการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

3.2 ขั้นตอนการศึกษาแนวทาง สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 รูป/คน โดยใช้ร่างแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

3.3 ขั้นตอนการนำเสนอและประเมินแนวทาง ใช้การสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 รูป/คน โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) และการจัดสนทนากลุ่ม ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียง และจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมายเชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมได้ โดยทำไปพร้อมๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 การศึกษาสภาพ วิเคราะห์โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาเรียบเรียงเป็นข้อสรุป

4.2 การศึกษาแนวทาง วิเคราะห์โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาเรียบเรียงและปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4.3 การนำเสนอและประเมินแนวทาง วิเคราะห์โดยนำความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่มมาเรียบเรียงเป็นแนวทาง

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และนักศึกษาวิชาทหาร มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะชีวิตและคุณลักษณะที่ดีของนักเรียน แต่ขาดความต่อเนื่องและไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ขาดการประเมินความต้องการของนักเรียน พัฒนาบุคลากร การวางแผนให้สอดคล้องกับตารางเรียน และขาดการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2) กิจกรรมชุมนุมและชมรม ยังขาดการปรับตัวให้เหมาะสมกับยุคสมัย ขาดการวางแผนและสำรวจความต้องการของนักเรียน รวมถึงปัญหาด้านงบประมาณและการสนับสนุนจากโรงเรียน 3) กิจกรรมนันทนาการ กีฬา และกรีฑา พบปัญหาขาดทรัพยากร บุคลากรที่เชี่ยวชาญ และขาดการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียน 4) กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ มีศักยภาพในการพัฒนาจิตสำนึกเพื่อสังคมและสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน แต่ขาดงบประมาณ การมีส่วนร่วมและการวางแผนที่ดี ควรได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน พร้อมการประเมินผลที่ต่อเนื่อง 5) กิจกรรมด้านการปกครองตนเอง พบปัญหาขาดความร่วมมือ ทักษะบริหารจัดการ และการสนับสนุน ไม่มีการจัดแผนงานเป็นระบบ และการส่งเสริมการสื่อสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกิจกรรม

2. แนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักการบริหารนิยธรรมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า

2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์และนักศึกษาวิชาทหาร โรงเรียนควรมีการจัดประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อกำหนดเป้าหมายและแผนดำเนินงาน รวมถึงงบประมาณและอุปกรณ์ที่จำเป็น มีการจัดพิธีสำคัญ เช่น พิธีถวายราชสดุดีและพิธีปฏิญาณตน เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกและความเคารพ นอกจากนี้ยังมีการเชิญวิทยากรมาให้ความแนะนำในกิจกรรมที่ต้องใช้ทักษะเฉพาะ โรงเรียนดำเนินการประเมินผลจากทุกฝ่ายเพื่อนำไปปรับปรุงแผนงาน โดยมุ่งเน้นความร่วมมือ ความโปร่งใส และความยุติธรรม อีกทั้งสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมอย่างยั่งยืนผ่านการอบรมครูผู้สอน

2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม โรงเรียนควรสำรวจความสนใจของนักเรียน เพื่อจัดตั้งหรือพัฒนาชุมนุม ชมรม ให้ตอบสนองต่อความต้องการและประโยชน์ของผู้เรียน โดยมีการมอบหมายบทบาทหน้าที่อย่างเท่าเทียม เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้ทันสมัย มีการประเมินผลจากสมาชิกเพื่อวิเคราะห์ความพึงพอใจและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.3 กิจกรรมนันทนาการ กีฬา และกรีฑา โรงเรียนควรจัดประชุมร่วมกับครู ผู้ฝึกซ้อมนักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อกำหนดกิจกรรมที่เหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรกีฬาท้องถิ่น และดำเนินการตรวจสอบอุปกรณ์ที่จำเป็น มีการคัดเลือกนักกีฬาทตามเกณฑ์ที่ชัดเจน รวมถึงฝึกซ้อมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเปิดโอกาสให้วิทยากรภายนอกเข้ามาให้ความรู้ นอกจากนี้ ยังมีการประเมินผลกิจกรรมหลังจากจบการแข่งขันเพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.4 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ โรงเรียนควรจัดประชุมร่วมกับชุมชนและนักเรียนแกนนำ เพื่อวางแผนกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน เช่น การทำความสะอาดพื้นที่สาธารณะและการปลูกป่า มีการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภายนอกเพื่อขอคำแนะนำและทรัพยากร มีการจัดทำปฏิทินกิจกรรมประจำปี พร้อมกำหนดบทบาทผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน รวมถึงการจัดกิจกรรมเสริมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเข้าร่วมอย่างต่อเนื่อง และปลูกฝังค่านิยมการรับผิดชอบต่อสังคม

2.5 กิจกรรมทางด้านการปกครองตนเอง โรงเรียนควรจัดประชุมร่วมกับคณะกรรมการนักเรียน ครู และผู้ปกครอง เพื่อกำหนดนโยบายและกฎระเบียบที่เป็นธรรม โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เช่น การเลือกตั้งสภานักเรียน และมีการมอบหมายบทบาทหน้าที่ของผู้ผู้นำ มีการสังเกตการณ์การเลือกตั้งจริงเพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์โดยตรง นอกจากนี้ยังมีการออกแบบเครื่องมือประเมินความสำเร็จของกิจกรรม โดยนำผลการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการบริหารตนเองของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. การนำเสนอแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักอปริหานิยธรรมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอยะพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ประกอบด้วยหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของแนวทาง แนวทางการดำเนินการ ติดตามและประเมินผล โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ข้อสรุปที่มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักอปริหานิยธรรมของสถานศึกษาอื่นๆ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า สภาพการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ประกอบด้วย 5 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่มุ่งเสริมสร้างทักษะชีวิต และคุณลักษณะที่ดีแก่ผู้เข้าร่วม โดยมีการแต่งตั้งคำสั่งเพื่อมอบหมายหน้าที่ให้แก่ครูผู้รับผิดชอบเฉพาะบุคคล การดำเนินงานขาดความต่อเนื่องและไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แม้ว่าจะมีการวางแผนล่วงหน้า 2) กิจกรรมชุมนุม ชมรม การดำเนินงานกิจกรรมชุมนุมและชมรมในหลายโรงเรียนยังขาดการปรับตัวให้เหมาะสมกับยุคสมัย ในภาพรวมไม่มีการวางแผนร่วมกันระหว่างครูผู้ดูแลกิจกรรม และขาดการสำรวจความต้องการที่แท้จริงของนักเรียนหรือชุมชน นอกจากนี้ครูบางส่วนยังขาดความชำนาญในเนื้อหาของชุมนุมที่ดูแล อีกทั้งบางโรงเรียนใช้เวลาชุมนุมไปกับกิจกรรมอื่นที่ไม่ตรงวัตถุประสงค์ 3) กิจกรรมนันทนาการ กีฬาและกรีฑา การดำเนินกิจกรรมในโรงเรียนมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบและดำเนินการตามกระบวนการ แต่ยังคงพบปัญหาในด้านทรัพยากร วิทยากร การบำรุงรักษาสถานที่และการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนบางกลุ่ม ปัญหาที่เกิดขึ้นมีทั้งข้อจำกัดด้านงบประมาณ ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและขาดแรงจูงใจจากนักเรียน 4) กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ การดำเนินกิจกรรมมีการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ และการมีส่วนร่วมของชุมชน ปัญหาหลักในการดำเนินกิจกรรมคือการขาดงบประมาณ การขาดการมีส่วนร่วมจากชุมชน และการขาดการวางแผนที่ดี รวมถึงข้อจำกัดด้านทรัพยากร ขาดการมุ่งเน้นการวางแผนชัดเจน การสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชนและการประเมินผลกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง 5) กิจกรรมทางด้านการปกครองตนเอง มีการดำเนินกิจกรรมด้านการปกครองตนเองในโรงเรียนเริ่มจากการจัดระบบภายในห้องเรียน เช่น การแบ่งกลุ่มทำงานและมอบหมายหน้าที่ให้นักเรียน โดยครูเป็นผู้ช่วยเหลือและประสานงาน นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม เช่น สภานักเรียน ปัญหาหลักในการดำเนินกิจกรรม คือการขาดความร่วมมือจากนักเรียน ขาดทักษะการบริหารจัดการ การขาดการสนับสนุนจากโรงเรียน และขาดประสบการณ์และการอบรม รวมถึงความขัดแย้งภายในกลุ่ม การดำเนินกิจกรรมจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น หากมีการสนับสนุนจากโรงเรียนในเรื่องทรัพยากร การฝึกอบรม และการจัดแผนงานอย่างเป็นระบบ การส่งเสริมการสื่อสารและความร่วมมือจะช่วยให้นักเรียนพัฒนาตนเอง และสร้างสรรค์กิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวมได้ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของรัชนิ ภูสุวรรณ (2557) นรากร งามสมัย (2564) และกมลฤทัย เนตรทิพย์ (2564) ที่พบว่า การบริหารกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมแสดงให้เห็นว่า การบริหารกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุดในกิจกรรมนักเรียน คือ ขั้นตอนระดมความคิดเห็น และระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุดในกิจกรรมนักเรียน คือ ขั้นตอนการร่วมกันติดตามประเมินผล

2. ผลศึกษาแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักอปริหานิยธรรมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า แนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักอปริหานิยธรรมมีดังนี้ 1) กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร ผู้บริหารจัดการประชุมกับครูเพื่อกำหนดเป้าหมายและแผนกิจกรรมร่วมกับครู นักเรียนและผู้ปกครอง รวมถึงการวางแผนงบประมาณและใช้สื่ออุปกรณ์ต่างๆ โดยมอบหมายหน้าที่ตามความสามารถและความสนใจของนักเรียน พร้อม

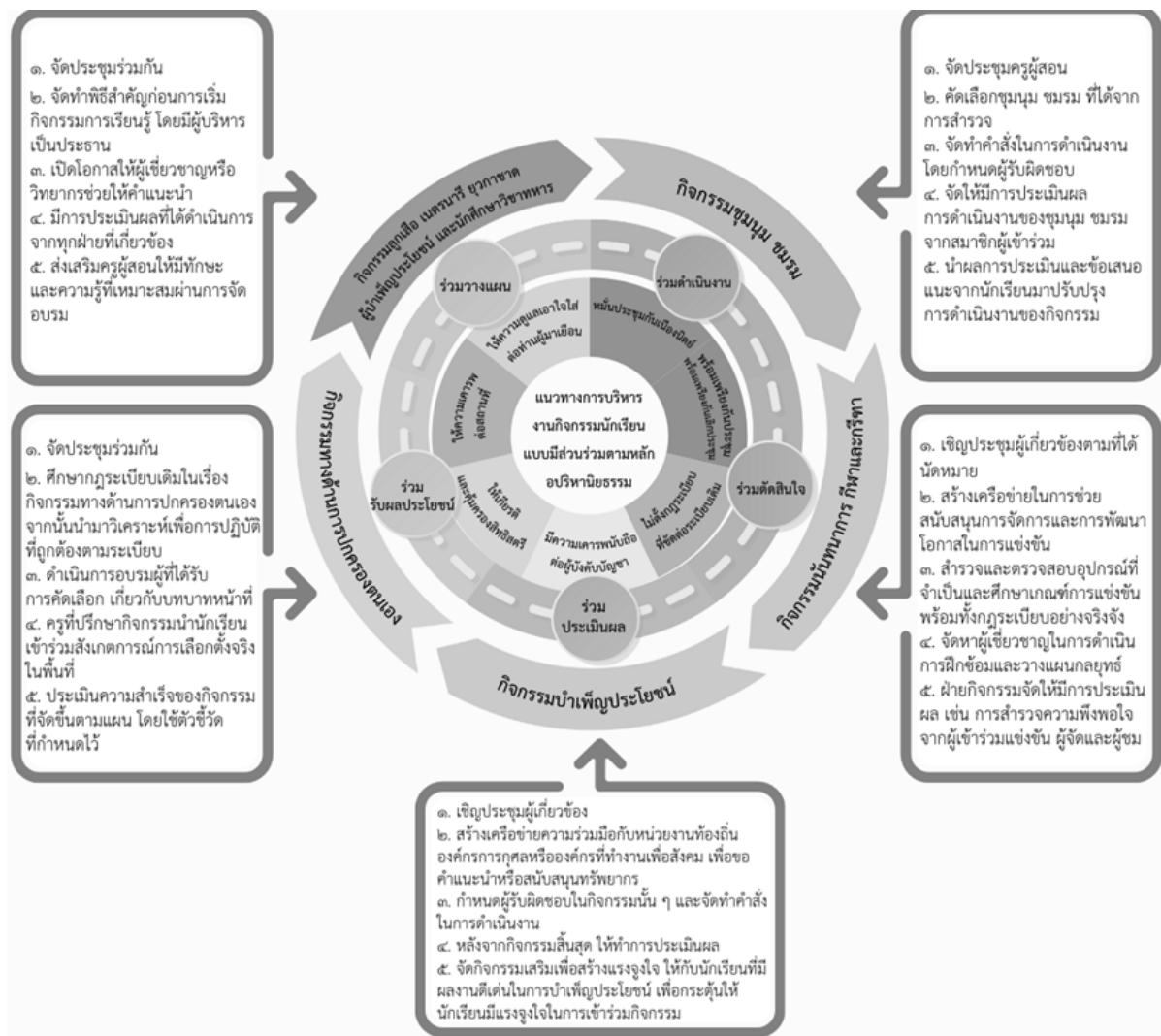
จัดพิธีต่างๆ 2) กิจกรรมชุมนุม ชมรม ผู้บริหารมอบหมายให้ครูจัดประชุมเพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนในการเลือกชุมนุมและชมรมที่ตอบสนองความสนใจ โดยคัดเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมและส่งเสริมความร่วมมือของทุกคน ครูจัดให้มีการประเมินผลกิจกรรมและนำเสนอแนะมาปรับปรุง โดยสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมใหม่ๆ เพื่อให้ชุมนุมและชมรมทันสมัยและตอบสนองความต้องการของนักเรียน 3) กิจกรรมนันทนาการ กีฬา และกรีฑา ผู้บริหารมอบหมายให้ครูจัดประชุมร่วมกับผู้ฝึกสอนและนักเรียนเพื่อออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม พร้อมมอบหมายงานตามความสามารถ โดยเน้นพัฒนานักเรียนตามศักยภาพและสร้างเครือข่ายสนับสนุนจากองค์กรกีฬา มีการประเมินผลกิจกรรมหลังเสร็จสิ้นเพื่อปรับปรุงรูปแบบการแข่งขันและส่งเสริมความเท่าเทียมในการมีส่วนร่วมของนักเรียน 4) กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ผู้บริหารจัดประชุมร่วมกับครู ผู้นำชุมชน และนักเรียนเพื่อเลือกกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน เช่น การทำความสะอาดหรือปลูกป่า พร้อมสร้างเครือข่ายร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่นและองค์กรการกุศล การประเมินผลจากนักเรียนและการเก็บข้อมูลความสำเร็จจะช่วยปรับปรุงกิจกรรมในอนาคต พร้อมส่งเสริมจิตอาสาและค่านิยมการรับผิดชอบต่อสังคม 5) กิจกรรมทางด้านการปกครองตนเอง ครูและคณะกรรมการนักเรียนร่วมกันกำหนดนโยบายและกฎระเบียบที่เน้นความเป็นธรรมและการมีส่วนร่วม โดยจัดการเลือกตั้งสภานักเรียนและอบรมความรับผิดชอบและการเป็นผู้นำของนักเรียน การประเมินผลจากกิจกรรมและข้อเสนอแนะจากนักเรียนจะช่วยปรับปรุงกระบวนการปกครองตนเองในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของธัชพงศ์ มีแก้ว (2557) ที่พบว่า ผู้บริหารควรตระหนักในเรื่องการมีส่วนร่วมในการติดตามและจัดทำหลักสูตรของโรงเรียน ควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความผูกพันในองค์กรและการให้บริการ บุคลากรควรมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายของโรงเรียนร่วมกับบุคลากร ควรมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานและประเมินคุณภาพการศึกษา ร่วมกัน และสอดคล้องกับ Elliont (2013) ได้กล่าวว่า การเพิ่มความร่วมมือและการตัดสินใจร่วมกันในการปฏิบัติงานจะทำให้องค์กรพัฒนามากยิ่งขึ้นและการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะต้องประกอบด้วย การวางแผนล่วงหน้า การวัดผล การได้รับความสนับสนุนช่วยเหลือ การนำความร่วมมือและการกระจายอำนาจไปใช้ในโรงเรียน

3. การนำเสนอแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักอปริหานิยธรรมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทุกคนได้พิจารณา และเห็นว่าร่างแนวทางการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักอปริหานิยธรรมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีความเหมาะสม เป็นไปได้และเป็นประโยชน์ สอดคล้องกับบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักอปริหานิยธรรม โดยแนวทางประกอบด้วย ดังนี้ 1) ชื่อแนวทาง 2) หลักการและเหตุผล 3) วัตถุประสงค์แนวทาง 4) แนวทางการดำเนินงาน 5) การติดตามและประเมินผล ซึ่งการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมจึงเป็นกระบวนการวางแผนดำเนินการ และประเมินผลกิจกรรมของนักเรียน โดยให้นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทร่วมในการตัดสินใจและดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ และพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับการวิจัยของไชยา หานุกาพ (2564) ที่พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญต่อการบริหารหน่วยงาน โดยมีลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมทำ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมควบคุม และตรวจสอบในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างมีอิสระ เป็นต้น จึงทำให้แนวทางการ

บริหารกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมนี้ สามารถที่จะนำไปใช้ในสถานศึกษาหรือหน่วยงานต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ยิ่งและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ การบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักการบริหารนิยธรรมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอฟนผม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีการศึกษาเรื่องการบริหารกิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย 1) กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร 2) กิจกรรมชุมนุม ชมรม 3) กิจกรรมนันทนาการ กีฬา และกรีฑา 4) กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ 5) กิจกรรมทางด้านการปกครองตนเอง ซึ่งใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล 5) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยประยุกต์หลักการบริหารนิยธรรม ในการดำเนินงานดังนี้ 1) หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ 2) พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม 3) ไม่ตั้งกฎระเบียบที่ขัดต่อระเบียบเดิม 4) มีความเคารพนับถือต่อผู้บังคับบัญชา 5) ให้เกียรติและคุ้มครองสิทธิสตรี 6) ให้ความเคารพต่อสถานที่ 7) ให้ความดูแลเอาใจใส่ต่อท่านผู้มาเยือน เพื่อดำเนินงานการบริหารกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมตามหลักการบริหารนิยธรรมดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป ซึ่งสรุปเป็นแผนภาพองค์ความรู้ได้ ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรนำผลการวิจัยมาปรับใช้ในการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนตามบริบทของสถานศึกษา

1.2 สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการนำหลักอุปถัมภ์ธรรมมาปรับใช้ในการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเรื่องรูปแบบการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนโดยใช้หลักอุปถัมภ์ธรรมที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับอุปสรรคหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมเพื่อหาแนวทางปรับปรุง

เอกสารอ้างอิง

- กมลฤทัย เนตรทิพย์. (2564). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านบ่อหลวง อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). หลักหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ไชยา หานุกาพ. (2564). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ณัฐวุฒิ หวานผล. (2564). การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธัชพงศ์ มีแก้ว. (2557). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มลำเหย อำเภอดอนตูม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นรากร งามสมัย. (2564). แนวทางการจัดกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนพหุวัฒนธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พิมพ์พิมณัฐ สุภายอง. (2563). การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ของโรงเรียนบ้านกลาง ตำบลแม่สลองนอก อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รัชณี ภูสุวรรณ์. (2557). การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการดำเนินกิจกรรมนักศึกษากรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- Elliont, D.C. (1994). Collaborative decentralized management and perceptions of quality schooling outcome. Dissertation Abstracts International, 52(10), 23-25.